

Averøy kommune
Servicekontoret

dok 121

Kultur- og kirkedep.	
11	
Saksnr. <i>200605491</i>	Dato <i>29.11.06</i>
Kode <i>Ki-501</i>	Beh.....

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep

0030 OSLO

Vår ref:	Arkiv	Løpenr	Deres ref	Dato
SA 06/01391	C70 &13	013715/06		28.11.2006

NOU 2006: 2 STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - HØRING

Averøy formannskap behandlet høringen i statskirkeordningen i møte 21.11.2006, sak 0171/06. Vedlagt følger utskrift av formannskapssaken og utfylt spørreskjema.

Med hilsen

Synnøve Avset
Synnøve Avset
arkivansvarlig

Samlet saksframstilling

NOU 2006: 2 STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - HØRING

Saksnr.: Utvalg
0171/06 Formannskapet

Møtedato
21.11.2006

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Anne Jorunn Nordskog
Arkivsaksnr.: 06/01391

Arkiv: C70 &13

NOU 2006: 2 STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - HØRING

Saksdokumenter:

- ./1. Høringsbrev. Høring – NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke, datert 24.04.06
- ./2. Staten og den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene
- ./3. Uttalelse fra kirkelig fellestråd i Averøy, datert 03.10.06
- ./4. NOU 2006:2. Staten og Den norske kirke, kapittel 2, sammendrag
- 5. NOU 2006:2. Staten og Den norske kirke

Innledning:

Et offentlig oppnevnt utvalg, Gjønnesutvalget, har på oppdrag av regjeringen lagt fram en utredning om forholdet mellom stat og kirke, NOU 2006:2, Staten og Den norske kirken. Utvalget bestod av 20 medlemmer (disse er referert til som utvalget i saksframstillingen). Kommunene er høringsinstans, høringsfristen er 01.12.06. Til høringsuttalelsen er det vedlagt et spørreskjema som ønskes utfylt.

Mandatet til utvalget, sitert fra NOU 2006:2:

" Formålet med utredningen er å gi grunnlag for å treffe beslutning om statskirkeordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. Det legges til grunn at Den norske kirke fremdeles skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke.

Med henblikk på formålet, skal utvalget vurdere:

- 1 Statskirkeordningen i sin helhet slik den er utformet og virker i Norge*
- 2 Mulige eller ønskelige reformer innenfor rammen av det en med rimelighet kan karakterisere som en statskirke*
- 3 Alternativ til statskirkeordningen og overgangsordninger ved et eventuelt opphør av statskirkeordningen*
- 4 Finansiering av kirkelig virksomhet, herunder spørsmål knyttet medlemsavgift, livssynsavgift, skatt og statlige/kommunale bevilgninger*
- 5 Gravferdsforvaltningen*
- 6 Ordninger for ivaretagelse av fredede og verneverdige kirker*
- 7 Eiendomsretten til kirker og kirkegårder, andre aktuelle eiendommer, opplysningsvesenets fond m.v. ved et eventuelt opphør av statskirkeordningen*
- 8 Hvilke konsekvenser foreslåtte endringer i kirkeordningen antas å ha for blant annet oppslutningen om Den norske kirke, for det åndelige liv, for kirkelig undervisning og diakoni, for vår kultur og for verdigrunnlaget i vårt folk"*

Utvalgets standpunkter om: Fremtidig kirkeordning*Lovforankret folkekirke:*

Utvalgets flertall går inn for en lovforankret folkekirke. Det innebærer at Grunnlovens nåværende bestemmelser om statskirkeordningen oppheves og at Den norske kirken blir et eget rettssubjekt. Flertallet mener at kirken fortsatt skal være en landsdekkende kirke med bred kontaktflate og med rom for ulike grader av trosengasjement. Forholdet mellom kirke og folk fremstår for flertallet i utvalget viktigere enn forholdet mellom kirke og stat, og videre at en lovforankret folkekirke kan utfordre kirkemedlemmene til deltagelse og medvirkning.

Selvstendig folkekirke:

Et mindretall av utvalget (4 av 20 medlemmer) går inn for en avvikling av statskirkeordningen og anbefaler en selvstendig folkekirke. Det innebærer at kirken etableres som et selvstendig trossamfunn på lik linje med andre tros- og livssynssamfunn. Dette mindretallet mener at denne kirkeordningen vil ivareta kravet om likebehandling for alle tros- og livssynssamfunn.

Grunnlovsforankret folkekirke:

Utvalgets andre mindretall (2 av 20 medlemmer) anbefaler en fortsatt grunnlovsforankret folkekirke, som innebærer en videreføring av dagens statskirkeordning. Dette mindretallet mener at det er dagens statskirkeordning som best sikrer en kirke med tilstrekkelig lav terskel for at alle skal kunne føle seg hjemme uansett trosengasjement.

Verdiparagraf:

I mandatet bes utvalget foreslå løsninger som sikrer at samfunnets verdiforankring ikke svekkes. Et flertall anbefaler at det inntas en ny verdiparagraf i Grunnloven som inneholder en særskilt henvisning til kristne og humanistiske verdier.

Statens tros- og livssynspolitik:

Flertallet i utvalget anbefaler at statens ansvar for å føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitik grunnlovsfestes.

Finansiering

Utvalget mener at det er en offentlig oppgave å bidra økonomisk til tros- og livssynssamfunnenes virksomhet slik det er i dag. For flertallets foreslåtte kirkeordning (en lovforankret folkekirke) anbefaler et flertall på 15 at offentlige bevilgninger står for hovedfinansieringen med statlige tilskudd som dekker lønninger og tilknyttede personalkostnader for alle kirkelige ansatte og kommunale tilskudd som dekker bygging, vedlikehold, forvaltning og drift av kirkebygg.

Gravferdsforvaltningen

Flertallet på 17 av 20 medlemmer anbefaler at gravferdsloven endres slik at hovedprinsippet er at kommunen har ansvaret for gravferdsforvaltningen, fordi gravferd er en allmenn oppgave. Kommunen er en tros- og livssynsmessig nøytral instans, og skillet mellom de juridiske og praktiske sidene ved gravferd og de religiøse og seremonielle sidene blir tydeligere. Samtidig blir Den norske kirken frigjort fra en stor og ressurskrevende oppgave. Kommunen kan, hvis det er mest hensiktsmessig, inngå avtale med kirkelig fellestråd. Utvalgets mindretall (3 av 20) anbefaler at kirkelig fellestråd beholder ansvaret fordi langt de fleste gravferder skjer etter Den norske kirkes ritualer.

Fredede og verneverdige kirker

Ut fra et kulturpolitisk hensyn mener utvalget det "å etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av den fremtidige relasjonen mellom staten og Den norske kirken. Utvalget anbefaler at i tillegg til dagens støtteordning, opprettes et særskilt statlig kirkeantikvarisk tilskuddsordning.

Eiendomsrett*Kirker og kirkefond*

Flertallet i utvalget mener at eierforhold mellom Den norske kirke sentralt og lokalt bør bygge videre på en videreføring av grunnprinsippet om soknenes eiendomsrett til soknekirker og lokale kirkefond.

Opplysningsvesenets fond (OVF)

Utvalget mener at spørsmålet om eiendomsrette til OVF ikke kan avgjøres gjennom juridiske utredninger, men avgjøres gjennom en politisk beslutning i Stortinget. Flertallet (18 av 20) anbefaler at OVF overføres til Den norske kirke.

Vurdering:

Hvilken framtidig ordning Den norske kirke skal ha, ønsker ikke rådmannen å ta stilling til. Dette bør avklares gjennom den politiske behandlingen. Det samme gjelder spørsmål som går direkte på tro- og livssyn innenfor kirkeordningen.

Når det gjelder gravferdsforvaltning anbefales det at flertallet i utvalget følges.

Hovedprinsippet blir da at kommunen har ansvaret for gravferdsforvaltningen, fordi gravferd er en allmenn oppgave og kommunen er en tros- og livssynsmessig nøytral instans. Skillet mellom de juridiske og praktiske sidene ved gravferd og de religiøse og seremonielle sidene blir dermed tydeligere.

I forhold til finansiering, bør ikke kirkens økonomiske fundament være avhengig av den kommunale økonomien, slik det er i dag. Manglende vedlikehold er ikke et uttrykk for kommunens holdning til kirken, men resultat av nødvendig prioritering mellom alle de oppgavene kommunen skal løse. Vedlikehold og drift av kirkebygg bør derfor være statens ansvar.

Økonomiske bevilgninger fra staten som skal benyttes til kirkelige aktiviteter, bør overføres direkte til kirkelig fellestråd som er et eget rettssubjekt.

Rådmannens innstilling:

- 1 Gravferdsforvaltningen bør være et kommunalt ansvar
- 2 Økonomiske bevilgninger som går til kirkelige aktiviteter, må overføres direkte fra staten til kirkelig fellestråd

Saksprotokoll - Averøy kommune

Utvalg: Formannskapet **Møtedato:** 21.11.2006
Sak: 0171/06
Resultat: Annet forslag vedtatt
Arkivsak: 06/01391
Tittel: NOU 2006: 2 STATEN OG DEN NORSKE KIRKE - HØRING

Behandling:

Ann Kristin Sørvik, Senterpartiet, fremmet følgende forslag til nytt punkt 1:
Den norske kirke som statskirke videreføres og forankres i grunnloven.

Steinar Reiten, Kristelig folkeparti, fremmet følgende forslag:

- 1 Averøy kommune tar Kirkemøtets høringsuttalelse om det fremtidige lovmessige forholdet mellom kirke og stat til etterretning, og ber om at regjeringen fremmer forslag om nødvendige endringer av grunnloven i samsvar med Kirkemøtets konklusjoner innen utgangen av inneværende stortingsperiode.
- 2 Averøy kommune støtter Gjønnnes-utvalgets konklusjon om at staten i fremtiden dekker Kirkens lønnskostnader, mens kommunene får det økonomiske ansvaret for kirkebygg. Dette forutsetter imidlertid at statens overføringer til kommunene til dette formålet synliggjøres og øremerkes.
- 3 Averøy kommune støtter Gjønnnes-utvalget og Kirkemøtet når det gjelder kravet om at det må opprettes en egen statlig støtteordning for kirkebygg som er fredet eller vernet. I tillegg til de midler som legges inn i en slik støtteordning, er det akutt behov for en statlig tiltakspakke for å utbedre og restaurere kirkebygg i sterkt forfall over hele landet.
- 4 Averøy kommune støtter Kirkemøtet og mindretallet i Gjønnnes-utvalget som mener at gravferdsforvaltningen fortsatt skal være et kirkelig ansvar, ivaretatt av kirkelig fellestråd i de enkelte kommuner. Det er mest naturlig i og med at de fleste gravplasser i Norge ligger i direkte tilknytning til kirker. Dette må likevel ikke være til hinder for at deler av gravplasser kan vigsles og / eller reserveres for andre trossamfunn.
- 5 Averøy kommune støtter Kirkemøtets konklusjon om at Opplysningsvesenets fond i sin helhet overføres til Den norske kirke når et formelt skille mellom kirke og stat gjennomføres.

Avstemning:

Forslaget til A.K. Sørvik til nytt punkt 1 ble satt opp imot Steinar Reiten`s punkt 1:

A.K. Sørvik`s forslag ble vedtatt med 4 stemmer, med ordførerens dobbelstemme.

Steinar Reiten`s punkt 2

Punkt 2 ble trukket

Steinar Reiten`s punkt 3

Forslaget falt med 2 stemmer

Steinar Reiten`s punkt 4
Forslaget ble satt opp imot rådmannens forslag punkt 1
Rådmannens forslag vedtatt mot 2 stemmer

Steinar Reiten`s punkt 5
Forslaget falt med 2 stemmer

Formannskapetets vedtak:

- 1 Den norske kirke som statskirke videreføres og forankres i grunnloven.
- 2 Gravferdsforvaltningen bør være et kommunalt ansvar.
- 3 Økonomiske bevilgninger som går til kirkelige aktiviteter, må overføres direkte fra staten til kirkelig fellestråd .

Rett utskrift bekreftes

Bruhagen, 23.11.2006

AVESØY KOMMUNE
S. Husset

Utskrift sendt:
Kirkelig fellestråd
Kultur- og kirke departementet

Staten og Den norske kirke – Spørsmål til høringsinstansene

Navn på høringsinstans:

Type høringsinstans

- Kommune
- Menighetsråd/kirkelig fellesråd/bispedømmeråd
- Prost/biskop
- Tros- eller livssynssamfunn utenfor Den norske kirke
- Frivillig organisasjon innenfor Den norske kirke
- Annen offentlig instans
- Annen privat instans

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Svar:

En god kobling mellom folket og iheren

2. Den norske kirke som statskirke:

- Bør fortsette
- Bør avvikles
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- Grunnloven
- Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- Lov om trossamfunn
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- Gjennom medlemsavgift
- Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- Valgordningene bør være som i dag
- Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttede organer
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- Ingen tillegg
- De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- Det humanistiske verdigrunnlaget
- At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellelsråd)
- Kommunen
- Vet ikke / ønsker ikke å svare

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- Vet ikke / ønsker ikke å svare